

Sinonim za jabuku, tačnije „Veliku jabuku“ je grad Njujork. Ali, imamo i mi svoj grad jabuka – Čelarevo. Nekada davno, Čelarevo je bilo grad hmelja, tekstila, prvog zatvorenog bazena kakav nije imao ni Novi Sad, potom piva, a danas se može reći da je „grad jabuka“, jer uz postojećih 350 hektara, koliko je pre šest godina ovde zasadila firma Delta agrar na zemlji privatizovanog „Podunavlja“, rastu i manji voćnjaci, dok se neke druge jake kompanije u skorijoj budućnosti spremaju da u ovom ataru zasade nove količine voćaka. O ovom nestvarnom voćnjaku, koji je toliko veliki da bi trebalo čitav dan da se obiđe, a možda i nekoliko, razgovarao sam sa generalnim direktorom „Podunavlja“, Nikolom Milićevićem.

Razgovor započinjemo upravo na Kanalu DTD, uz koji se na obe strane prostoru plantaže, odakle, praktično, kreće izvor života ovog voćnjaka, sistem za navodnjavanje.

-Mesto na kome se sada nalazimo je crpna stanica odakle vršimo prihranu voćnjaka. Takođe, iz ove crpene stanice u slučaju ranih prolećnih mrazeva pokrivamo *ceo prostor anti-frost sistemom* za

zaštitu od ranih prolećnih mrazeva. Mi smo 2006. godine krenuli u fazu podizanju voćaka sa nekih 330 hektara, koje smo zasadili, a danas imamo 350 hektara pod zasadima jabuka. Odavde ide osnova, srce čitavog voćnjaka, vlaga iz kanala Dunav-Tisa-Dunav, bez koga ovakvi zasadi u kojima se očekuju prinosi od 50 do 70 tona nisu mogući. Pumpe su kapaciteta 360 litara u sekundi, a navodnjavanje je u sekcijama, što znači da se ne navodnjava svih 350 hektara u jednom mahu nego po sekcijama, po poljima. T

enziometri

(merače vlažnosti)i

mini meteo stanice,

mere vlažnost zemljišta pored samih sadnica i u zavisnosti od potreba, dajemo određenu količinu vode za koju smatramo da je neophodna u tom trenutku. A

nti

-

frost sistem

služi da se pri ranim prolećnim mrazevima putem izmene toplote, faktičku izmenu energije kod samog ploda jabuke i grane, voćke ne zalede, izmenom toplote i neprestanim vlaženjem, poput veštačke kiše, čime se podiže temperatura samih voćaka. Sve zajedno, prati se tokom 24 časa na samo jednom kompjuteru.

Naš sagovornik kaže da je uz korišćenje savremene tehnologije i zahvaljujući iskustvu stručnjaka, voćnjak dobro podneo zimu.

-Ova godina je bila izuzetno teška za srpsko voćarstvo. Generalno, Srbiji je u deficitu kada je u pitanju proizvodnja jabuke, a situacija će biti još teža jer je dosta zasada (roda) propalo, rod je faktički desetkovan. Kod nas, konkretno, situacija je takva da smo imali od 5 do 7% oštećenja od mraza. Imali smo dva dana temperaturu -27°C , a u proleće smo imali dva dana temperaturu -3°C . Praktično, ispada da se temperatura na ovim našim prostorima kreće u rasponu od 70° , pa koliko god da ima posla zimi, ima ga i leti, dok rod ne sazri. Sada preko leta, na temperaturama koje dostižu 38°C voćke ne bi mogle bez ovog sistema za navodnjavanje. U jednom intenzivnom zasadu kao što je ovaj naš, ako hoćete da postignete visoke i stabilne prinose iz godine u godinu, to je nemoguće ostvariti bez navodnjavanja.

Pitam gospodina Milićevića za mišljenje koje je najbolje područje za sadnju voćnjaka i kojih sorti jabuka?

-Područje Vojvodine, generalno. Ovde se nadmorska visina kreće od 50 do 150 metara, na Fruškoj gori i nešto više. Vojvodina je Bogom dana za proizvodnju jabuke i mi smo to dokazali, jer imamo zasad 6 godina star i neprestano ga širimo. Od sortimenta imamo najsavremenije zasade jabuka, sorte gala, blekburn, zlatni delišes, greni smit, crveni delišes, goldraš, ali i dve vrste ekskluzivnih klupskih jabuka - modi i fudži kiku fubraks.

Mi smo bili pioniri u podizanja ovakvih zasada, tako da smo prvi na tržište izbacili te sorte jabuka, koje se iz godine u godinu sve više prihvataju i na našem tržištu, dok je u svetu za njima uobičajeno velika potražnja. Naši odlični prinosi i dobri rezultati na finansijskom planu, privlače mnoge zainteresovane proizvođače da dođu i saznaju više o savremenim metodama gajenja jabuka. Od početka ove godine je evidentirano oko 2.650 ljudi koji su obišli našu plantažu. Mi smo otvoreni za svaki vid saradnje i što se tiče fakulteta, univerziteta, ne samo naših domaćih, već i inostranih. Takođe, želimo da ova naša iskustva koja smo stekli ovde, u "Podunavlju" u Čelarevu, tj. u Delta agraru, prenesemo na individualne poljoprivredne proizvođače, koji žele da stupe u kooperantske odnose sa nama, da saznaju koji su to moderni trendovi u svetu, koje su to sorte i koji je sortiment Evropa traži, da zajednički učinimo mnogo više, zato što imamo idealnu klimu, idealno zemljište i uslove za proizvodnju jabuka.

Na kraju, našem sagovorniku postavljamo pitanje o proširenju zasada voćnjaka i dobijamo željeni odgovor:

-Trenutno imamo naših 350 hektara, a naši kooperanati još 50 hektara pod jabukama. Naš plan za Čelarevo je da imamo negde oko 600 hektara površine pod jabukama, takođe imamo planove za proširenje, ali na kooperante. Imamo vrlo pozitivna iskustva sa sugrađanima koji žive u Čelarevu. Veliki broj radne snage, od 450 do 500 ljudi, zaposlenih u berbi, su mahom iz Čelareva, što nas učvršćuje u uverenju da ovaj posao ima jako dobru perspektivu – naglasio je Nikola Milićević.